

ΙΕΡΟΣ

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΔΑΠΑΝΗ ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ»

ΕΤΟΣ Α΄.

ΣΜΥΡΝΗ 5 Νοεμβρίου 1911

ΑΡΙΘ. 31

ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

«Και κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· ἦ παις, ἐγείρου. καὶ ἐπέ-
στρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φα-
γητόν». (Λουκ. 8'. 54).

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΑΤΑΝΟΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΥ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΕΥΧΩΝ

Ἱερὸν κείμενον.

[Κεφ. Γ'. 27). Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; Ἐξεκλείσθη. Διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; Οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως.

28). Δογιζόμεθα οὖν πίστει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον, χωρὶς ἔργων νόμου.

29). Ἡ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχὶ δὲ καὶ Ἑθνῶν;

30). Ναί, καὶ Ἑθνῶν· ἐπέπερ εἷς ὁ Θεός, ὃς δικαιοῦσιν περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως.

31). Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ἰστώμεν.

Σύντομος ἐρμηνεία.

Κεφ. Γ'. 27). Ποῦ λοιπὸν ἡ καύχησις τῶν ἔχόντων τὸν νόμον Ἰουδαίων ἀπέναντι τῶν Ἑθνικῶν; Ἀφῆρέθη ἀπ' αὐτῶν. Ἀλλὰ διὰ ποίου νόμου εὐρέθησαν οἱ Ἑθνικοὶ εἰς ἴσην μοῖραν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, μὴ δυνάμενους νὰ καυχῶνται ἐνώπιον αὐτῶν; Μήπως διὰ τοῦ νόμου τῶν ἔργων; Μήπως δηλαδὴ οἱ Ἑθνικοὶ, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν ἔμφυτον τῆς συνειδήσεως νόμον, ἔπραξαν ἔργα θεάρεστα, διὰ τὰ ὁποῖα

προετιμήθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τοὺς Ἰουδαίους, ἀπολέσαντες οὕτω τὸ δικαίωμα τῆς καυχήσεως; Ὁχι· δὲν συνέβη τοῦτο διὰ τοῦ νόμου τῶν ἔργων, ἀλλὰ διὰ τοῦ νόμου τῆς πίστεως.

28). Ὡστε, ἀφοῦ διὰ τῶν ἔργων τῆς τηρήσεως τοῦ νόμου δὲν κατώρθωσαν οὔτε οἱ Ἰουδαῖοί τι ὑπὲρ ἑαυτῶν, διότι, παραβάντες τὸν νόμον, ἦσαν ὑπὸ τὴν καταδίκην αὐτοῦ, οὔτε οἱ ἔθνη, διότι καὶ οὗτοι ἦσαν παροβῆται τοῦ νόμου τῆς συνειδήσεως, διὰ ταῦτα λοιπὸν συλλογιζόμενοι συμπεραίνομεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιούται διὰ τῆς πίστεως χωρὶς τῶν ἔργων τοῦ νόμου.

29). Ἡ μήπως ὁ Θεὸς εἶνε Θεὸς τῶν Ἰουδαίων μόνον; δὲν εἶνε δὲ Θεὸς καὶ τῶν Ἑθνικῶν;

30). Ναί, ὁ Θεὸς εἶνε καὶ τῶν Ἑθνικῶν Θεός· ἐπειδὴ βεβαίως εἷς εἶνε ὁ Δημιουργὸς τῶν πάντων Θεός, ὅστις θὰ δικαιώσῃ καὶ τοὺς ἔχοντας τὴν περιτομὴν Ἰουδαίους ἐκ τῆς πίστεως, καὶ τοὺς ἀπεριμήτους Ἑθνικοὺς διὰ τῆς πίστεως.

31). Λοιπὸν νόμον καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; Μὴ γένοιτο. Μὴ ὑποθέσῃ κανεὶς ὅτι οἱ λόγοι μας ἔ-

χουν ἔννοιαν ὅτι ἡ πίστις εἶνε ἕναν-
 τόν τοῦ νόμου, καὶ ὅτι νόμος δὲν
 πρέπει νὰ ὑπάρῃ, ἀλλὰ νὰ καταρ-
 γηθῇ. Δὲν καταργοῦμεν νόμον διὰ
 τῆς πίστεως, ἀλλὰ διὰ τῆς πίσ-
 εως ὑψώνομεν καὶ στηρίζομεν νόμον.

Ἑρμηνευτικὴ προσευχή.

Εἴμεθα πάντες οἱ ἄνθρωποι, Κύ-
 ριε, πλάσματά Σου, καὶ εἴμεθα πάν-
 τες συναμαρτωλοί, καὶ ἔχομεν πλεί-
 στες λόγους νὰ ταπεινοφρονῶμεν,
 καὶ δὲν ἔχομεν κατένα λόγον νὰ καυ-
 χώμεθα ἀπέναντι ἀλλήλων. Εὐδόκη-
 σον, Κύριε, νὰ κατανοήσωμεν βα-
 θέως τὴν ἀλήθειαν ταύτην τῶν λό-
 γων Σου καὶ νὰ συμμορφώμεθα πρὸς
 αὐτήν. Διὰ τῆς ἁμαρτίας ἐξισώθη-
 μεν πάντες οἱ λαοὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
 τῆς καταπίσεως, διὰ δὲ τῆς πί-
 στεως δικαιούμενοι χωρὶς ἔργων νό-
 μου, ἐξυψούμεθα εἰς τὸν ἁγιοσμόν
 τῶν τέκνων Σου. Εὐχαριστοῦμέν Σοι
 διὰ τὴν ὑπίστην πρὸς ἡμᾶς χάριν
 Σου.

Τῶν ἀνθρώπων ἡμῶν ἡ καρδία,
 στενουμένη ἐξ ἀτομικῆς ἢ ἐθνικῆς
 περιφιλαντίας, ἀξιοὶ πολλάκις νὰ
 καρπῶται ἀποκλειστικῶς τὴν θείαν
 Σου εὐνοιαν καὶ χάριν καὶ νὰ λέγῃ :
 Ὁ Θεὸς εἶνε ἰδικὸς μας μόνον Θεός.
 Ἄλλ' ὁ Θεὸς τῆς ἀνθρωπότητος πά-
 σης, εὐδόκησον νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι
 δὲν ἐπαινεῖς τὰς στενάς καὶ φιλαύ-
 τούς καρδίας, ὅτι δὲν εἶσαι μόνον
 τῶν Ἰουδαίων Θεός, ἀλλ' ὅτι διὰ
 τῆς πίστεώς Σου πᾶς ἄνθρωπος δύ-
 νηται νὰ δράμῃ πρὸς Σὲ καὶ νὰ Σὲ
 ἔχη Θεὸν καὶ πατέρα του.

Εὐδόκησον, Κύριε, νὰ ἐννοήσω-
 μεν, ὅτι ἐν τῇ πίστει Σου, ἐνθα ὁ
 Ἰησοῦς ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἐσχά-
 τιν ταπεινώσιν, ἵνα διὰ τῶν ὑψη-
 ρεσιῶν του καὶ τῆς θυσίας του ἐξυ-
 ψώσῃ τοὺς ἐλαλίτους, οἱ ἐπαιρόμε-
 νοι ἐπὶ περιφρονήσει τῶν ἄλλων
 καὶ οἱ ἀξιούντες ὑπὲρ ἑαυτῶν μόνον
 φαρισαϊκᾶς διακρίσεις εἶνε ἐνώπιόν
 Σου βδέλυγμα. Εὐδόκησον λοιπόν,
 Κύριε, νὰ ἐννοήσωμεν πάντες, ὅτι
 οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχουσιν ἐνώπιόν Σου
 οἱ ἐξωτερικοὶ τύποι, ἂν δὲν εἶνε ἡ-
 νοιμένη με αὐτοὺς ἡ οὐσία, καὶ ὅτι
 εἴτε Ἑβραῖος εἶνε τις εἴτε Ἕλληνας
 εἴτε οἷοςδήποτε ἄλλος, εἶνε ἀδύνατον
 νὰ δικαιωθῇ καὶ νὰ ἐπιβετηθῇ πα-
 ρὰ Σοῦ ἄνευ τῆς δικαιοσύνης πίστε-
 ώς Σου.

Εὐχαριστοῦμεν Σοι λοιπόν, Κύ-
 ριε, διὰ τὸ μέγα δῶρον τῆς πί-
 στεως. Εὐδόκησον δὲ νὰ ἐννοήσω-
 μεν ὅσα περὶ αὐτῆς διδασκόμεθα
 ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἄποστολου Σου, ὅτι
 ἡ πίστις Σου μὴ καταργοῦσα τὸν ἡ-
 θικὸν νόμον τῆς συνειδήσεως, ἀλλὰ
 μόνον τὸν νόμον τῶν σιωπῶν τύ-
 πων, εἶνε ὁ μέγας τῆς δικαιοσύνης
 καὶ σωτηρίας νόμος, ὁ καθιδρυθεῖ-
 νος διὰ τοῦ Ἐυαγγελίου Σου. ὅτι δὲ
 ἡ πίστις Σου, τοιοῦτος ὅσα νόμος,
 καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ ἡθικοῦ τῶν ἐν-
 τολῶν νόμου κατορθοῖ, διότι δίκαιον
 καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς
 τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τοῦ ἡθικοῦ τῶν
 ἐντολῶν νόμου τὴν ἀνθρωπότητα
 καθοδηγεῖ, διότι ἐνισχύει καὶ ἐπι-
 γιάζει τὴν θέλησιν. Ἄς πληθυνθῇ
 λοιπόν πρὸς δόξαν Σου καὶ ἄς ἀμεί-
 ξῃ πάλιν, παρακαλοῦμεν, ἐν μέσῳ ἡ-
 μῶν ἡ πίστις Σου δικαιοῦσα καὶ σώ-
 ζουσα. Ἀμήν.

Κ. Α. ΔΙΑΛΗΣΜΑΣ

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΘΛΙΨΕΩΣ ΚΑΙ Η ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΑΠΙΣΤΙΑ

(I. BREITENSTEIN)

(Συνέχεια εκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 29 φυλλαδίου).

Τοιαύτη κατάστασις πραγμάτων ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς μεγάλα κινήματα. Ἡμεῖς ὅσοι πρεσβεύομεν τὰς χριστιανικὰς διδασκαλίας, ὡς χριστιανοὶ, πρέπει ὄχι μόνον νὰ ὁμολογῶμεν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπερασπίζωμεν αὐτήν. Οὕτω θὰ ἐκάμνομεν μέγα ἀδίκημα, ἂν δὲν ἐδεικνύομεν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ πρόβλημα τῆς θλίψεως, θεωροῦντες αὐτὴν ὡς τι συμπτωματικὸν καὶ παροδικόν.

Πρέπει νὰ δυνάμεθα νὰ ἀπαντῶμεν εἰς τοὺς ἐλευθερόφρονας διατιμένομεν πιστοὶ παρὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς θλίψεως ἐν τοῖς ἀνθρώποις.

Ὁ σκοπὸς μας ἐνταῦθα δὲν εἶνε νὰ ὁμιλήσωμεν πρὸς χριστιανοὺς περὶ τῆς θλίψεως καὶ νὰ διδάξωμεν αὐτοὺς πῶς νὰ τὴν δέχωνται καὶ νὰ τὴν διέρχωνται διὰ νὰ τὴν μεταχειρισθῶσιν ὡς ὄργανον δυνάμεως καὶ πλουτισμοῦ τῶν ψυχῶν των, δὲν θὰ ἀναπτύξωμεν ἐνταῦθα ὅ,τι πιστεύομεν ὅλοι, ἀλλ' ὅ,τι λέγουσιν οἱ ἐλευθερόφρονες.

Χωρὶς νὰ ἐκθέσωμεν ἐνταῦθα ὅλας τὰς διδασκαλίας των, ἐπὶ τὸ πρα-

κτικώτερον θὰ ἐκθέσωμεν τοὺς δι-αφόρους διῆχρισμοὺς των καὶ κατόπιν θὰ ἴδωμεν τι θὰ ἀπαντήσωμεν, ἡμεῖς οἵτινες ὀφείλομεν νὰ γνωρίζωμεν νὰ δίδωμεν λόγον τῆς πίστεως ἡμῶν.

Τρεῖς μορφὰς ἐκφέρουσιν οἱ σύγχρονοι ἄπιστοι κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν ὀνόματι τῆς θλίψεως.

α') Λαμβάνοντες ἀφορμὴν τὴν ὑπαρξίν τῆς θλίψεως ἐν τῇ ἀνθρωπότητι ἐπιτίθενται κατὰ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ θεμελίου τῆς πίστεως ἡμῶν, ἀρνοῦνται δηλονότι τὴν πατρικὴν φροντίδα καὶ πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ. Πιστεύετε μᾶς λέγουσιν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε πατὴρ καὶ μάλιστα ἀγαθὸς, ἀλλ' ἂν ὁ Θεὸς ἦτο πατὴρ, ἂν ἦτο δίκαιος μόνον, ἂν εἶχεν ἀπλούστατα ἀνθρωπίνην μόνον καρδίαν, τὰ τέκνα του δὲν θὰ ὑπέφερον τόσον συχνὰ καὶ τόσον σκληρὰ καὶ μάλιστα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χωρὶς νὰ εἶνε ἄξια τῆς θλίψεως καὶ ταλαιπωρίας, ἥτις τὰ κατατρώχει καὶ καταβασανίζει ὅλος ἀδίκως.

β') Μέμφονται τὸν χριστιανισμόν διότι δὲν λαμβάνει θαρραλέως στά-

σιν ἔχθρικήν κατὰ τῆς θλίψεως, διὰ τὴν θεωρεῖ ὡς τὴν χειρίστην μάστιγα καὶ πληγὴν τῆς ἀνθρώπινης, ὡς βδελυκτὸν τι καὶ ἀποτρόπαιον θηρίον, τὸ ὁποῖον πρέπει μὲ πᾶσαν θυσίαν νὰ κατασυντριβῇ.

Μὲ τὴν πίστιν σας, λέγουσιν, εἰς μέλλουσαν ζωὴν καὶ εἰς δικαίαν ἀνταπόδοσιν, ἀποκοιμίζετε τὴν εὐσπλαγχνίαν σας πρὸς τοὺς ἄλλους, σκέπτεσθε ὅτι ὁ, τιδήποτε καὶ ἀνσυμβῆ ἔν τῷ κόσμῳ τοῦτω, οἱ κλαίοντες νῦν θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ γένη ἄζωσι. Θλίψις δὲ ἣς ἔχει τέλος, μόλις δύναται νὰ λογισθῇ θλίψις. Τοῦτο δὲ συντελεῖ ὥστε εὐκόλως νὰ συμμεριζήσθε τὴν δυστυχίαν καὶ ἀθλιότητα, ἣς ἡμεῖς περικυκλωμένοι. Ἡμεῖς τοῦναντίον, λέγουσι μετὰ κόμπου οἱ σοσιαλισταί, ζητοῦμεν τὴν δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπιζητοῦμεν τὴν εὐτυχίαν πάντων ἐπὶ τῆς γῆς, διότι δὲν περιμένομεν, πέραν τοῦ θανάτου μέλλον καλλίτερον.

γ') Τῆλος, ἡ ἀπιστία καταδικάζει τὸν χριστιανισμόν, διότι ὅλι μόνον συμβιβάζεται μετὰ τὴν θλίψιν, ἀλλὰ προβαίνει μέχρι τῆς θεοποιήσεως αὐτῆς.

Ἐκθειάζει ὁ χριστιανισμὸς, λέγουσι, τὸν ἀσκητισμὸν ὡς τὴν ὑψίστην ἀρετὴν καὶ ἐμβάλλει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸν πόθον τῆς νοσηρᾶς ταύτης καταστάσεως, ἀντὶ νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν φοίησιν. « Ἀρκοῖσιν οἱ ἐκθειασμοὶ τοῦ ἀσκητισμοῦ, ὅστις ἐξουτελίζει καὶ ταπεινώνει τὸν ἄν-

θρωπον. Ἡμεῖς θέλομεν νὰ ψάλλωμεν τὸ ἄσμα τῆς νέας καὶ ἰσχυρᾶς ζωῆς, τοῦ χυμοῦ ὅστις ἀνέρχεται, τῆς εὐτυχίας ἣς ἀκμύζει ! »

Ἐν συνόψει, ἡ ὑπαρξις τῆς θλίψεως, ὑπονοεῖ τὴν ἀρνησιν τοῦ Θεοῦ τῶν χριστιανῶν, ὁ δὲ χριστιανισμὸς συνθηκολογεῖ πρὸς τὴν θλίψιν καὶ δὲν τείνει πραγματικῶς νὰ τὴν ἐξαλείψῃ.

Τί θὰ ἀπαντήσωμεν εἰς ταῦτα ;

— Ἡ πρώτη ἀντίρρηση εἶνε ἰσχυροτάτη.

Μὲ αὐτὴν ἔβασαν ἰσθῆ ἴδιη ὁ Ἰωβ καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ 73ου ψαλμοῦ, ἐν ᾧ λέγεται. « Ὁ Θεὸς εἶνε ἀγαθὸς διὰ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ, ἀλλ' ἐμοῦ οἱ πόδες ἐκλονίσθησαν καὶ παρ' ὀλίγον νὰ ὀλισθήσωσι τὰ βήματά μου, διότι ἐξήλευσα τοὺς μωροὺς βλέπων τὴν εὐτυχίαν τῶν ἀσεβῶν, διότι αὐτοὶ καὶ κατὰ τὸν θάνατον αὐτῶν δὲν λαμβάνουσιν ἀφορμὴν λύπης καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν εἶνε στερεά. Δὲν κοπιῶσιν ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι καὶ δὲν μαστιγῶνται μετὰ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων.

Τοὺς ἀσεβεῖς ἡ ὑπερηφανία τοὺς στολίζει ὡς περιδέρασιον καὶ ἡ ἀδικία τοὺς καλύπτει ὡς φόρεμα· οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἐξέχουσιν ἐκ τοῦ πάχους, καὶ ἡ ἀπόλαυσις ὑπερηκόντισε τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν. Ὁ δὲ δίκαιος βέβηκεν ταῦτα καταθλίβεται λέγων : Δὲν γνωρίζει ταῦτα ὁ Θεός ; καὶ ὑπάρχει γνῶσις ἐν τῷ Ὑψίστῳ ; »

Εἶνε προφανῶς δύσκολον νὰ συμβιβάσωμεν μετὰ τὴν πατρικὴν ἀγάπην

τοῦ Θεοῦ τόσα σκανδαλώδη γεγονότα, τόσας θλίψεις, αἰνες μᾶς φαίνονται ἀδικοί, τόσας ἀπελπισίας, τὰς ὁποίας οὐδεὶς παρηγορεῖ καὶ ἀδικίας, τὰς ὁποίας οὐδεὶς ἐκδικεῖται. Ἀναμφιβόλως δὲν φθάνομεν εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶπε πατὴρ μας, παρατηροῦντες τὸν κόσμον καὶ ὅλας τὰς περὶ ἡμῶν ἀθλιότητας. Ἡ πατρικὴ πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύπτεται εἰς ἡμᾶς οὐχὶ διὰ τῆς παρατηρήσεως τῆς θλίψεως τῶν ἄλλων. Δια νὰ ἐννηγήσωμεν τὴν πατρικὴν ταύτην πρόνοιαν ὀφείλομεν ἐν πρώτοις νὰ ἀποστρεφώμεν τὰ ὄμματα ἡμῶν ἀπὸ τοῦ ἐξω κόσμου καὶ νὰ παρατηρήσωμεν τὸν εαυτὸν μας.

Ἐγνωρίσαμεν τὸν Πατέρα τὴν στιγμήν, καθ' ἣν παρατηρήσαμεν τὴν ἀμαρτίαν μας, καὶ κλαύσαντες τὴν ἀποκευθεισαν ζωὴν καὶ τὴν βέβηλωθεισαν ψυχὴν μας εἶδομεν τὸν ἄριστον παρουσιαζόμενον εμπροσθεν μας πληρῆ συμπαθείας καὶ εὐσπλαχνίας πρὸς πανίαν, μὴ ἀπαύουνα κανένα, αἴρωται τὰς ἀμαρτίας καὶ τὰς αὐτοσεύσεις τῆς ἀνθρώπου, ἣν ἠγάπησε μέχρι τοῦ σημείου νὰ αὐτανῆ χάριν αὐτῆς, νὰ ὁσση τὴν ζωὴν τοῦ λέγων πρὸς ἡμᾶς: Ὁ Θεὸς σε ἀγαπᾷ τοιοῦτον ὅποιος εἶσαι, μὲ τὰς ἐλλείψεις σου, ἐγὼ δ' εἶμαι μάρτυς τοῦ Θεοῦ, ὅστις σὲ ζητεῖ καὶ οὐ θέλει.

Ἐγνωρίσαμεν τὴν ἀγάπην τοῦ Πατρὸς πρὸς ἡμᾶς, καθ' ἣν στιγμήν ἐν τῇ ἀσωτείᾳ μακρὰν αὐτοῦ διατελοῦντες εἶδομεν, ὅτι αἰτὸς μᾶς

ἐνηγκαλίσθη χωρὶς νὰ μᾶς ἀπορρίψη ἐνῶ ἡμεῖς κατελίπτομεν ἠθικῶς ἐνώπιον αὐτοῦ. Ἡ γνώσις αὐτῆ τῆς ἀγάπης τοῦ Πατρὸς εἶνε ὅλως ἀτομικὴ καὶ ὑποκειμενικὴ, ἥτις ὅλως εἶνε ἀκλονήτως βεβαία, διότι βασιλεύεται ἐπὶ τῆς προσωπικῆς ἡμῶν πείρας. Γνωρίζομεν ἀτομικῶς ὅτι ὁ Θεὸς εἶπε Πατὴρ ἡμῶν. Ἐξωτερικεύοντες κατόπιν καὶ γενικεύοντες τὴν προσωπικὴν ἡμῶν ταύτην πείραν συμπεραίνομεν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε Πατὴρ πάντων. Σκεπιόμεθα ὅτι ἐχομεν τὸ δικαίωμα νὰ φθάνομεν εἰς τοιοῦτον συμπέρασμα· διότι δὲν ἔχομεν τὴν ὑπερηράειαν νὰ φανταζώμεθα, ὅτι ἀποτελοῦμεν ἐξαιρέσειν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐγεγόμεθα ἡμεῖς ἀντικείμενον μοναδικῷ προνομίῳ, ἐξ οὗ ἀπεκλείσθησαν οἱ ἄλλοι. Ὀριστικῶς, ἡ πίστις ἡμῶν εἰς τὴν πατρικὴν τοῦ Θεοῦ Πρόνοιαν γενᾶται ἐκ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω. Εἶνε δὲ δύσκολον νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ἐκ τῆς θέας τοῦ ἔξω κόσμου θὰ ἀνυψωθῶμεν εἰς τὴν πρὸς τὸν Πατέρα πίστιν. Ἐν τούτοις ἐτεχέρισαν μίαν τοιαύτην ὑπόθεσιν. Μερικοὶ λέγουσιν, ὅτι ἡ θλίψις δὲν εἶνε ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἀγαθότητα καὶ παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ, διότι ἂν ἀνέλθωμεν εἰς τὴν πηγὴν ἐκάστης θλίψεως θὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι εἶνε αὕτη ἀποτέλεσμα ἠθικῆς τινος αἰτίας, οἷον ἀμελείας, φιλοδοξίας, ἀπληστίας, παρεκτροπῆς ἠθικῆς καὶ παραλυσίας, φιλαργυρίας, ἐγωῖσμοῦ, ἀλκοολισμοῦ καὶ μυριῶν

ἄλλων, προερχομένων ἀπάντων ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἢ ἰῶν υελήσ-ως. ἤτις ὅμως ὅσον ἐπικίνδυνος καὶ ἂν ἦ ἀποτελεῖ τὴν ἰδιαιτέραν μας ἀξίαν, ὁ δὲ Θεὸς δὲν θὰ μᾶς ἠγάπα ἂν μᾶς ἐδημιούργει μικροὺς, τοῦτέστιν ἄνευ ἐλευθερίας.

«Παράπονον δ' ἐναντίον τοῦ Θεοῦ διότι δὲν ἐμποδίζει τὸν ἄνθρωπον νὰ περιλίπηται εἰς τὸ κακὸν, λέγει ὁ Ρουσσώ ἐν τῷ Αἰμιλίῳ, εἶνε παράπονον κατὰ τοῦ μεγίστου ἡμῶν προνομίου τοῦ ὅτι δηλ. δὴ μᾶς ἐπροίκισε μὲ φύσιν ἐξίτητον διότι ἐν ταῖς πράξεσιν ἡμῶν εἶθε τὴν ἠθικότητα. ἤτις τὸς ἐξευγενίζει καὶ δίδει εἰς ἡμᾶς τὸ δικαίωμα νὰ ὦμεν ἐνάρετοι. Τί! Ἴνα ἐμποδίσῃ τὸν ἄνθρωπον τοῦ νὰ καταισθῇ κατὰ τὸ ἐπρεπε νὰ τὸν περιορίσῃ εἰς τὸ ἔνστικτον, καὶ νὰ τὸν καταστήσῃ κτήνος;»

Θὰ εἰπωσὶ τινες ὅτι ναὶ μὲν ἡ ἐλευθερία μας, ἐξ ἧς προέρχονται κατὰ τὸ μέγιστον μέρος αἱ δυστυχίαι μας καὶ θλίψεις εἶνε ἐξοχον δῶρον, ἀλλὰ συγχρόνως ἐπικίνδυνον. Ὁ Θεὸς δὲν ἔπρεπε νὰ δώσῃ τοιοῦτον δῶρον εἰς τὸν ἄνθρωπον, διότι δὲν δίδουσιν εἰς τὰ παιδιὰ θησαυροὺς πολυτίμους, τοὺς ὁποίους ὑπάρχει κίνδυνος νὰ χάσωσι, μήτε ὅπλα κοπιερὰ δι' ὧν εἶνε δυνατὸν νὰ πληρωθῶσιν.

Ἡ ἔνστασις αὕτη ἔχει τὸν τόπον τῆς εἰς τὰ στόματα ἐκείνων, οἵτινες φοβοῦνται τὴν ἐλευθερίαν καὶ θεωροῦσι τὸν ἄνθρωπον διαρκῶς κηδεμονευόμενον, ἀνίκανον νὰ βადίσῃ

μόνος. Δὲν δικαιῶνται ὅμως οἱ ἐλευθερόφρονες νὰ φέρωσι τὴν ἐνστασιν ταύτην, διότι αὐτοὶ ὑπὲρ παντὶς ἄλλου ἐξιμνοῦσι τὴν μεγάλην ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματός του, ἐκθειάζουσι τὰς θαυμασίας ἀπόψεις ἐλευθερίας πλήρους, ψάλλουσι παιᾶνας εἰς τὴν ἐλευθερόφρονα ἐπιστήμην, ἔξακοντίζουσι τοὺς κεραινοὺς των κατὰ τῆς θρησκείας, ὡς πηγῆς τῆς δουλείας, τῶν ἱερέων, ὡς κρατούντων τὴν ἀνθρωπότητα ὑπὸ κηδεμονίαν, καὶ τῶν δεισιδαιμονιῶν, αἰτινες ὑποδουλοῦσι τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ ἐλευθερόφρονες φωνάζουσιν ἀκαταπαύστως εἰς τὸν ἄνθρωπον «Ἐλευθερώθητι ἐγεννήθης διὰ τὴν ἐλευθερίαν!» Ἐπομένως αὐτοὶ δὲν δύνανται νὰ μεμφθῶσι τὸν Θεόν, διότι ἐπροίκισε τὸν ἄνθρωπον μὲ τὴν ἐλευθερίαν.

Ἡ θλίψις, λέγουσιν, εἶνε ἀποτέλεσμα καταχρήσεως τῆς ἐλευθερίας, ἐπομένως οὐδόπως προσβάλλει τὴν πατρικὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, τοῦ πλάσαντος τὸν ἄνθρωπον ἐλεύθερον.

Δυνάμεθα νὰ εὐρύνωμεν τὴν ἀποψιν ταύτην, λέγοντες ὅτι ἡ θλίψις προέρχεται ὡσαύτως ἐκ τοῦ κόσμου, ὄντος οὐχὶ οἶον θέλει αὐτὸν ὁ Θεός, ἀλλ' ὅποιον ἡμεῖς τὸν θέλομεν. Ἐπιθυμοῦμεν τὴν λεγομένην πρόοδον, τὴν ταχεῖαν κίνησιν, τὸν θορυβώδη καὶ ἐπιδεικτικὸν βίον, τὸν ἰλ κρισιμὸν δοῦλον καὶ εὐπειθῆ εἰς ἡμᾶς, τὴν βιομηχανίαν παρέχουσαν τὰ πάντα δαψιλῶς εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς

χαμηλοτάτας τιμάς. Λέν θέλομεν γὰ ἐπανέλθωμεν ὀπίσω, ἢ ἀνώμαλος ὁμοῦς αὐτῆ ζωῆ, ἢν διάγομεν, εἶνε πηγῆ αὐτῆσεως καὶ πολλαπλασιασμοῦ τῶν θλίψεων ἡμῶν. Πρέπει λοιπὸν διὰ τοῦτο γὰ μεμφώμεθα τὸν Θεόν; Τοῦτο θὰ ἐοήμαινε, οὐ θέλομεν γὰ ἐνεργῶμεν κατὰ τὸ δοκοῦν, ἀλλ' ἀρνούμεθα γὰ δεχθῶμεν τοὺς κινδύνους καὶ γὰ ὑφιστάμεθα τὸς συνεπείους τῶν πράξεων ἡμῶν, ἀπαράλλακτα ὅπως σκέπτονται τὰ κακομαθημένα παιδιά. Πρέπει γὰ βλέπωμεν τὰ πράγματα ὅτοια εἶνε. Ὁ ἄνθρωπος εἶε αὐθόδις καὶ ἰσχυροκίνδυνος· ἔχει ἀξιώσεις γὰ ἐξουσιάζει τὸς ἀγνώστους δυνάμεις καὶ γὰ βασιλεύει ἐπὶ παντὸς καὶ πανταχοῦ. Θέλει γὰ εἶνε ἰσθῆς, χάρις εἰς τὰ ὑποβρυχία, πτηνὸν διὰ τῆς ἀεροπλοίας· θέλει πάντως γὰ ὑπεροπηδῆσαι τὰ ὄρια, ἅτινα ἐχάραξεν αὐτῷ ἡ φύσις. Συντομεύει καὶ ἐκμηδενίζει τὰς ἀποστάσεις καὶ τὰ διωστήματα διὰ τῆς σκοτοδινώδους ταύτης τοῦ αὐτοκινήτου, οἱ σιδηρόδρομοὶ του διέρχονται τὰς ἀγρίας φουργάδας, διαπερῶσι τὰ σπλάγγα τῶν ὄρεων, ἢ φθάνουσι τὰς κορυφάς. Περιφρονεῖ τὸς ἀπεράντους θινάτσας, τὰς ἐπικινδύνους ξηράς καὶ ὅλα τὰ κλίματα. Λέν φοβεῖται τὴν φύσιν. Ἀγριπῶμεν τὸν ἄνθρωπον τοιοῦτον, καὶ ὑπερηφανεύομεθα διὰ τοῦτο. Πρόσπει ὁμοῦ γὰ ἐννοήσωμεν καλῶς ὅτι ἡ ἰσχυροκίνητος αὐτῆ τὸν ἐκθέτει εἰς δυστηχηματα καὶ αἰφνιδιασμοὺς τῆς φύσεως, τὴν ὅποιαν δαμάζει καὶ ὑποτάσσει.

Μάλιστα δυνάμεθα γὰ θαυμάσωμεν διότι ἡ ἐπανάστασις αὐτῆ τῆς φύσεως ἐπαναλαμβάνεται τόσον ὀλιγον συχνά καὶ ὁ ἄνθρωπος πληρῶνει τόσον σπανίως μὲ τὴν ζωὴν του τοιοῦτον ἀμίμητον καὶ παράτολμον θάρρος. Καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ

το ἀκόμη, ἡ πατρικὴ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, σεβομένη τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πλάσματός του καὶ προστατεύουσα τὰ τέκνα του περισσοτέρον ἴσως ἢ ὅσον οὐτὰ φανιάζονται, δὲν φαίνεται ἀσυμβίβαστος τῷ ὄντι μὲ τὸ γεγονός τῆς ἀνθρωπίνης θλίψεως.

Τι ἐς προχωροῦντες περαιτέρω ἀκόμη ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ θλίψις δὲν εἶνε κακὸν, ἀλλὰ τοῦναντίον εὐεργεσία διὰ τὸν ἄνθρωπον, δι' ὅσον διδάσκει εἰς αὐτὸν καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ἀντὶ γὰ εἶνε ἐναντία εἰς τὴν ἰδέαν τῆς πατρικῆς προνοίας τοῦ Θεοῦ, τοῦναντίον τὴν ἀπατεῖ. Ἰδὲ ὑ ἐπὶ παραδείγματι τί λέγει ὁ καθηγητὴς τῆς ἱστορικῆς *Richet*, περὶ τῶν μεθόδων τῆς προφυλάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ.

(Ἐπεται ἡ συνέχεια).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἄβριον Κυριακὴν 6 τρέχοντος οἱ ἱεροκήρυκες τῆς θρησκευτικῆς ἀδελφότητος «Ἐκσεβείας» θὰ κηρύξωσιν ὡς ἑξῆς :

Ὁ ἐλλόγ. κ. **Π. Παπαδημιτρίου** π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναφ ἁγίου Ἰωάννου (ἀνω συνοικίας).

Ὁ ἱερολόγ. κ. **Γρ. Ὀρφανίδης** π. μ. ἐν τῷ ἱ. ναφ ἁγ. Αἰκατερίνης.

Ὁ ἐλλόγ. κ. **Γ. Ποσχάλης** π. μ. καὶ π. μ. ἐν τῷ ἱ. ναφ Μικηνητίας.

Ὁ ἐλλόγ. κ. **Π. Κατοινάβακης** π. μ. ἐν τῷ ἱ. ναφ ἁγ. Νικολάου μ. μ. δὲ ἐν τῇ σχολῇ Ἐδγγελ. στρίας.

Ὁ ἐλλόγ. κ. **Ἄνδρ. Κουρονιάκης** π. μ. ἐν τῇ σχολῇ τοῦ ἁγ. Νικολάου.

Πρὸς τοῦτοις σήμερον Σάββατον περὶ ὧραν 11-12 π. μ. θὰ ἐρμηνεύσωσι τὸ Ἐδγγέλιον τῆς ἁβριον, εἰς ἐπήκοον ἑλων τῶν μαθητῶν, ὁ μὲν ἱερολόγ. κ. Ὀρφανίδης ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἀγθαοεργοῦ Ἄδελφότητος τῶν Κυριῶν, ὁ δὲ ἐλλόγ. κ. Π. Κατοινάβακης ἐν τῇ σχολῇ Μελεντίας.

ΕΡΓΑΣΙΑ—ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ

«Οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμῶν εὐδαιμονεῖν».

Ἀληθεσιώτατη εἶναι τῷ ὄντι, φίλοι ἀναγιῶσται, ἡ ῥῆσις αὕτη τοῦ σοφοῦ Μενάνδρου. Ὁ ἄνθρωπος φύσει ἔχει τὰ ἴνα καὶ ἐπιθυμίαν πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν. Ἀλλὰ διὰ τὰ ἀποκτήσῃ τὴν ταύτην πρέπει νὰ καταβάλλῃ κόπους καὶ μόχθους, πρέπει νὰ ἐργασθῇ. Ὁ φίλεργος οὐδέποτε παραμελεῖ τὴν ἐργασίαν του, πάντοτε ἐργάζεται ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡμέραν τινα θὰ εὐτυχήσῃ. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκην πολλῶν ἀρετῶν ἥτοι: *ἐλπίδος, ὑπομονῆς, ἐπιμελείας* καὶ ἄλλων τοιούτων. Διότι ἐν τῇ βίῳ του ὁ ἄνθρωπος συναιτᾷ πολλὰ προσκόμματα πολλὰς καὶ πολυποικίλας δυσκολίας, ἀλλὰ διὰ τῆς ὑπομονῆς του, διὰ τῆς ἐλπίδος πρὸς τὸν Θεὸν προσπαθῶν καὶ καταβάλλων πάντα τὰ δυνατὰ μέσα δύναται νὰ τὰ ὑπερπηδήσῃ. Οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων χωρὶς νὰ κοπιᾷσῃ κατέστη εὐτυχής, οὔτε θὰ ὑπάρξῃ τοιοῦτος. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ μὴ ἔχη τὴν ἰδέαν, ὅτι δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ πράξῃ ἐργασίαν τιᾶ εἰς ἣν εἶναι ἐπιδεδομένος καὶ νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ αὐτὴν εἰς τὸ μέσον θεωρῶν ὡς ἀδύνατον, ἀλλὰ νὰ προσπαθῆσῃ νὰ σκεφθῇ, ἵνα εὕρη τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως. Διότι ὁ ἄνθρωπος ὡς ἄνθρωπος ἔχει καὶ

πολλὰς ἀδυναμίας, ἀλλὰ τὴν ἀδυναμίαν του δύναται νὰ ὑπερικήρῃ διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐπιμελείας διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς τέλος διὰ τῆς σκέψεως, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων προσόντων εἶναι πεπρωτισμένος καὶ διὰ τοῦ λογικοῦ. Λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ὡς ὄν λογικὸν καὶ ἐλεύθερον δύναται νὰ ἐκλέξῃ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἐπομένως ἢ πράξῃ τὴν ὁποῖαν θὰ ἐκτελέσῃ πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνος μετὰ τὸν ἠθικὸν νόμον.

Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐὰν πλουτήσῃ δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἄργος. «*Ἄργος μὴ ἔσθι μὴδ' ἂν πλουτήσῃ*» εἶπεν ἀρχαῖός τις σοφός.

Οἱ εὐθυμοὶ καὶ οἱ φυγόπονοι ἀποφεύγουσι μὲ πάντα τρόπον τὴν ἐργασίαν, καταβάλλουσι προσλαθείας, μηχανῶνται πανουργίας διὰ νὰ μὴ ἐκτελέσωσιν αὐτήν. Ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσδεύσωσι καὶ νὰ εὐτυχίσωσιν. Ὅθεν καθίστανται δυστυχεῖς, μὴ ἔχοντες δὲ τὴν νὰ φάγωσι γίνονται ψεῦσται, ἀπατεῶνες, κλέπται, ἀρπαγες, λησταὶ καὶ κακοῦργοι. Κατακρίνονται καὶ καταφρονοῦνται ὑπὸ πάντων, τὸ δὲ τέλος των εἶναι οἰκτρὸς θάνατος. «*Ἄργια μῆτηρ πάσης κακίας*» εἶλεγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι. Ὁ δὲ θεῖος Ἀπόστολος Παῦ-

λος, γράφων ἐν τοῖς ἐπιστολαῖς του ἐλέγχει τοὺς μὴ ἐργοζομένους αὐστηρῶς καὶ ἀπαγορεύει ὁρητῶς πᾶσαν βρωσιν εἰς αὐτοῦ. «*Ὁ μὴ ἐργαζόμενος μὴδὲ ἐσθιέτω*».

Ἡ εὐδαιμονία ἡμῶν, ἵνα γίῃ τελεία καὶ ἐπαινετὴ μὲν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀρετὴ δὲ τῷ Θεῷ, πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν κατὰ γράμμι διάφορα ἄλλα παραγγέλματα, αἵτινα εἶναι καὶ σπουδαιότερα τῶν πρώτων. Πᾶς ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ κατασιῇ εὐτυχῆς διὰ μόνου τοῦ πλούτου, ὃν ἐξέροησεν διὰ τοῦ ἱδρώτος τοῦ προσώπου του καταβάλλων γιγαντιῆς προσπαιθείας *ἐὰν δὲν ἔχῃ εὐσέβειαν, ἀγάπην καὶ πίστιν* πρὸς τὸν Θεόν. Ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ εἶναι πεπρωτισμένος μὲ τὰ μεγαλύτερα πλεονεκτήματα τῆς φύσεως, δύναται νὰ εἶναι πλήρης τιμῶν καὶ πλούτου, ἀλλ' ἦταν δὲν ἔχῃ τὰς ἀνωτέρω ἀρετὰς οὐδὲν εἶναι ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Θεοῦ. Διότι ὁ Θεὸς πάντοτε ἀποστρέφεται τὸ κακὸν καὶ εἶναι ἐχθρὸς αὐτοῦ. Τοῦ ἀντίον ὅταν εἶναι ἐστερημένος ὅλων τῶν γῆινων ἀγαθῶν ἔχει ὅμως τὴν ἀγάπην καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἐνώπιον αὐτοῦ ἀνώτερος τῶν περιφήμων καὶ ἐνδόξων ἐκείνων ἡρώων, τοὺς ὁποῖους ὁ κόσμος θαυμάζει, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἀποστρέφεται, διότι ἡ εὐσέβεια δὲν ἦτο ἡ βᾶσις τοῦ ἡρωϊσμοῦ αὐτῶν. *«Διότι πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμῶν ἐστὶν ἡ εὐσέβεια»*.

Μετ' αὐτῆς τὰ πάντα ἀποβαίνου-

σιν ὀφέλιμα, ἐνῶ ἄνευ οὐτῆς τὰ πάντα μειβ ἰλλονται εἰς δη ἡτήριον καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο χορημεύουσιν εἰ μὴ νὰ καθιστῶσιν ἐνόμους καὶ δυστυχεῖς. Πλειστοὶ ἐκ τῶν ἀνθρώπων ματαιῶς ζητοῦσι τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τὰ πλούτη καὶ εἰς τὰς ματαίας ἡδονὰς τοῦ κόσμου, ἀλλὰ οἱ τινεῖτοι σκληρότατα ἀπατῶνται, διότι τὸ τέλος αὐτῶν ἀποβίβει ἀξιοκατάκριτον. Οἱ τοιοῦτοι ὡς ζῶα ὑπηρετοῦσιν εἰς τὰ ἐνστικτα καὶ εἰς τὰς ἐπιθυμίας των. Τὴν εὐδαιμονίαν του δύναται νὰ εὔρη ὁ ἄνθρωπος μόνον ἐν τῇ εὐσεβείᾳ καὶ τῇ λατρείᾳ πρὸς τὸν Θεόν. Οἱ ἀσεβεῖς στεροῦνται εἰρηνικοῦ βίου, διότι μετὰ τὴν ἀμαρτίαν ἔρχεται πάντοτε ἡ τύφισ τῆς συνειδήσεως, ἥτις καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον δυστυχῆ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων πάντες προτροπέμεθα πρὸς ἐργασίαν. Διότι αὕτη εἶναι ἡ κίσις, διὰ τῆς ὁποίας δύναται πᾶς τις ν' ἀνοίξῃ ἀκωλύτως τὴν θύραν τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς εὐτυχίας, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσέρχεται ἐλευθέρως καὶ μὲ ἐνδόμυχον χαράν.

Συγχρόνως ὅμως πρέπει νὰ ἔχωμεν ἐν παντὶ καιρῷ καὶ ἐν πάσις ταῖς περιστάσεσιν ὡς ἀρωγὸν τὸν ἐνδυναμοῦντα Θεόν. Πρέπει νὰ εἶναι ἐγκεκαραγμένοι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πάντοτε *ἡ ἀγάπη, ἡ πίστις καὶ ἡ ἐλπίς* πρὸς τὸν Θεόν, ἄνευ τῶν ὁποίων ὄλαι αἱ προσπάθειαι ὄλοι οἱ κόποι ἡμῶν ἀποβαίνουσι μάταιοι. Διότι ὅταν ἔχωμεν ταύτας

ὁ Θεὸς θὰ εἶναι μεθ' ἡμῶν, θὰ εἴμεθα ἠνωμένοι μετ' αὐτοῦ, ὅστις εἶναι τὸ ἄκρον ἀγαθόν. Τότε μόνον θὰ ἐκτελέσωμεν τὸν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ προορισμὸν ἡμῶν, τότε μόνον θὰ εὐτυχήσωμεν καὶ θὰ εἴμεθα

ἀληθεῖς μύσται τοῦ Θεοῦ, ὅταν αἱ πράξεις ἡμῶν δὲν ἀντίκεινται πρὸς τὰς θείας ἐντολὰς καὶ πρὸς τὰ θεῖα παραγγέλματα.

Γ. Χ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Ἡ τρικυμία παρήλθεν, οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἐκλείσθησαν, ἡ βαχθία βροχὴ κατέπευσε, τὰ νέφη διελύθησαν, ἀλλ' ἄπαν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καλύπτει παχὺ στρώμα ὑδατος. Οὐδχιμὸς διακρίνεται ξηρὰ, τὸ πᾶν μετεβλήθη εἰς ἄπεραντον ὠκεανόν. Ἐὰν δὲ πού διακρίνονται μελανὰ τινα σημεῖα, ταῦτα δὲν εἶναι ἢ ξηρὰ, ἀλλὰ τὰ ἐπιπλέοντα λείψανα τοῦ ἐξαφανισθέντος κόσμου. Ἐπὶ τῶν ὑδάτων πλανᾶται ἡ κιβωτὸς φέρουσα τὸν δίκαιον καὶ ἄμεμπτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ Νῶε μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Ἀπὸ μιᾶς θυρίδος τῆς κιβωτοῦ ἀπολύεται κόραξ τις, ἀλλὰ δὲν ἐπανέρχεται εὐχριστούμενος μᾶλλον νὰ κήθηται ἐπὶ τῶν πτωμάτων. Μεθ' ἡμέρας ἑπτὰ ἀπολύεται περισσότερὰ, πάντες δὲ ἀπὸ τῆς θυρίδος τῆς κιβωτοῦ στρέφοντες τὰ βλέμματτα ἀνά τὸν ὀρίζοντα ἀνυπομόνως ἀναμένουσι τὴν ἐπάνοδον αὐτῆς. Ἴδου αὕτη περὶ τῆν ἑσπέραν ἐπανακάμπτει ἄγγελος κελῶν εἰδήσεων, φέρουσα εἰς τὸ βῆμαφος κελῶνον ἐλαίας, σημεῖον, ὅτι τὰ ὑδάτα ἀπεσύρθησαν καὶ ἐφάνη που ἡ ξηρὰ ὡς λέγει ἡ Ἁγία Γραφή: «καὶ ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν ἡ περισσότερὰ τὸ πρὸς ἑσπέραν καὶ εἶχε φύλλον ἐλαίας κίρφοσ ἐν τῷ στόματι αὐτῆς καὶ ἔγνω Νῶε, ὅτι κεκόπηκε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς». (Γεν. 8, 11). Τοῦτο παριστά ἢ ἀνωτέρω εἰκῶν.

ΛΑΪΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Συνειθίσαμεν νὰ ἀκούωμεν ὑμνους πολλοὺς, τονιζομένους εἰς τὴν δύναμιν, τὴν εὐρύτητα, τὴν ἰκανότητα καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ ὑπ' ἐκείνων, οἱ ὅποιοι δυσανασχετοῦν διὰ τὰ μυστήρια τοῦ χριστιανισμοῦ, διὰ νὰ ἐμβάλωσιν εἰς τοὺς ἀπλουσιτέρους τὴν ἰδέαν, ὅτι εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν τίποτε δὲν ὀφείλομεν· ὅτι ἡ πρόοδος τῆς ἀνθρωπότητος συντελεῖται διὰ τῆς ἐργασίας μόνης τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, ἢ ὅποια ἐργάζεται ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλης ἐπιδράσεως.

Τοιαύτην ἀνεξαρτησίαν νεῦ ἐκαυχᾶτο, ὅτι εἶχε καὶ ὁ ἀρχαῖος κλασικὸς κόσμος. Πῶς νὰ ἀγνοῖ οἱ οὐδὲν ἀνωθεν φωτίζον τὸν ἀνθρώπινον νοῦν φῶς καὶ ἡσμενίζετο νὰ νομίξῃ, ὅτι ἐν πά τῃ γνώσει ἢ ἀνθρωπίνῃ διάνοια προχωρεῖ μόνη τῆς καὶ μόνῃ τῆς, ἄρα, ἦτο δημιουργὸς τοῦ ὕψους καὶ τοῦ βῆθους τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας καὶ παντὸς εἶδους τελειοτέρας γνώσεως.

Ἄλλ' εἶνε μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀλαστονεία καὶ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων. Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ ἐπιμόνου οὐταπάτης, διότι ὁ ἀνθρώπινος νοῦς εἶνε τόσον ἀδύνατος καὶ ἀίκανος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, ὥστε ἄνευ ἄλλης ὑψηλοτέρας χειραγωγίας

δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὰ ἔμπροσ, καὶ ὁ κόσμος καὶ ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πρόοδος σήμερον θὰ ἦσαν ἄλλοῖα ἄνευ τῆς ἐξωθεν καὶ ἀνωθεν βοηθείας. Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς οὐδέποτε ἦτο αὐτόφωτος· τὸ φῶς αὐτοῦ ἐλάμβανε δάνειον ἀπὸ τοῦ θεοῦ φωτός, τὸ ὅποῖον ἐξέπεμπεν ὁ Λόγος, ἡ πηγὴ τοῦ φωτός.

«Ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων», λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης· ἢ «ζωὴ» δ' ἦτο ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἦτο σκοτία, ἐν τῇ ὅποια ἐφώτιζε τὸ φῶς τὸ ἀπὸ τοῦ Λόγου (Ἰω. α', 4—5). Ἄνευ τοῦ φωτός τοῦ Λόγου, δὲν θὰ ὑπῆρχον ἐν τῇ ἀρχαιότητι μήτε Σωκράτης, μήτε Πλάτων, μήτε Σενέκας, μήτε τόσοι ἄλλοι βαθεῖς καὶ διορατικοὶ καὶ προορατικοὶ φιλόσοφοι, τῶν ὁποίων εἶνε γνωστοὶ αἱ ὑψηλαὶ φιλοσοφικαὶ ἀρχαὶ καὶ ἰδέαι. Τοῦτο ἐχοντες ὑπ' ὄψιν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ βαθύτατοι γινώσκοντες τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας, ἐδίδασκον περὶ τοῦ Λόγου τοῦ «σπερματικοῦ», πρὸ πάντων δ' ὁ Ἰουστίνος ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰουστίνου, ὁ Λόγος, ἦτοι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ πρὸ τῆς ἐνσαρκώσεως αὐτοῦ ἦν καὶ ἐφαινεν ἐν

τῷ κόσμῳ, εἰς ὃν μετήγγιζεν ἀκτι-
νας ἐκ τοῦ φωτός αὐτοῦ, τὸ ὄλοϊον
πλήρες ἀπεκάλυψε μετὰ τὴν ἐνσάρ-
κωσιν. Οὕτω, τοὺς μὲν Ἰουδαίους
ἐφώτιζε διὰ τῶν προφητῶν, τοὺς δὲ
ἔθνικους διὰ τῶν ἐκλεκτῶν φιλοσό-
φων, ἰδίᾳ δὲ διὰ τοῦ Σωκράτους καὶ
τοῦ Ἡρακλείτου, οὕτως ὥστε εἶνε
δυνατὸν νὰ λεχθῆ, ὅτι καὶ πρὸ τοῦ
χριστιανισμοῦ ὑπῆρχον μεταξὺ τῶν
ἀνθρώπων χριστιανοί. Ἐν αὐτοῖς
ὑπῆρχον σπέρματα τοῦ Λόγου, ἀκτι-
νες ἀπὸ τοῦ ἡλίου αὐτοῦ. Ὅ,τι κα-

λὸν καὶ χρηστὸν διετύπωσαν καὶ ἐ-
δίδαξαν οἱ ἀριστοὶ τῶν ἀρχαίων φι-
λοσόφων, νομοθετῶν, ποιητῶν καὶ
συγγραφέων, προήρχετο ἐκ τοῦ μέ-
τρου τοῦ ἐν αὐτοῖς σπερματικοῦ φω-
τισμοῦ· πάντες οὗτοι τοιοῦτοτρόπως,
ἡδύνατο νὰ διαβλέπωσι τὴν ἀλή-
θειαν, μερικῶς βεβαίως καὶ ἀτελῶς,
μόνον διὰ τοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐνσπαρέν-
τος θείου φωτός.

(Ἀκολουθεῖ).

(Ἐκ τοῦ «Πανταίνου»).

Η ΔΥΣΙΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

ὦ! πόσον εἶναι λυπηρὰ ἡ ζωὴ
τῶν μεγάλων πόλεων! Πόσον αἱ εἰ-
κόνες των εἶναι σπαραξικάρδιοι!
πόσον τρομακτικὰ εἶναι αἱ πραγμα-
τικότητές των! Ζῶμεν καὶ ἐργαζό-
μεθα μεταξὺ τῶν πτωχετέρων ἀν-
θρώπων καὶ ὅμως πολὺ σπανίως ἀ-
πομακρύνεται ὁ πέπλος, ὁ ὁποῖος
καλύπτει τὴν δυστυχίαν αὐτῶν. Ἄλ-
λὰ καὶ τοῦτο ἀρκεῖ. Καὶ ἡ ἐλαχί-
στη γωνία, τὴν ὁποῖαν θὰ δυνηθῆ
νὰ διῶθῃ ἐκεῖνος, τοῦ ὁποῖου ἡ καρ-
διά ὑπερεκχειλίζει ἀπὸ ἀγάπην πρὸς
τοὺς ἀδελφούς του, περιέχει ἀρκε-
τὰς θλίψεις διὰ νὰ καταστήσουν ἔ-
να βίον δυστυχῆ.

Ἐσπέραν τινὰ μὲ ἐτλησίασε κό-
ρη νεωτάτη. Κάτι τι εἰς τὴν φώ-

νήν, εἰς τὰ βλέμματά της, εἰς τὸ ἀ-
νάστημά της μοῦ ἔκαμε λυπηρὰν ἐν-
τύπωσιν. Ἡλικίας δεκαἕξ περίπου
ἔτῶν— πικεῖον μόλις — εἶχε πρό-
σωπον ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἡ ἀθωότης ἐ-
φαίνετο, ὅτι δὲν ἀπεφάσιζε νὰ φύγῃ
διὰ παντός. Ἄλλὰ αἱ παρειαὶ της
ἦσαν κοίλαι καὶ μὲ ἐν βλέμμα ἐνόη-
σα, ὅτι ἀσφαλῶς ἔπασχεν ἀπὸ φθί-
σιν.

Στρεφόμενος καὶ παρατηρῶν αὐ-
τὴν κατὰ πρόσωπον: — Παιδί μου
τῆς εἶπον, μὲ ὄσσην γλυκύτητα καὶ
οἶκτον ἡδυνάμην νὰ ἐκφράσω, δὲν
ἔχεις μητέρα, ἡ ὁποῖα νὰ σὲ περι-
ποιηθῆ καὶ νὰ σὲ προφυλάξῃ ἀπὸ
τὴν ἀσθένειάν σου;

Ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον μὲ τὰς

δύο χεῖρας καὶ εἰς λυγμὸς, τὸν ὀπιλον προτεπάθει νὰ καταστειλῇ ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοάς μου.

Μὴ θέλων νὰ ἐπιμηκύνω τὴν σκη-
νὴν ταύτην, ἐξήκολούθησα τὸν δρό-
μον μου.

Μὲ ἠκολούθησεν ἕν ἀγνοῖα μου,
εἰδὼι ὀλίγον μακρύτερα ὤρμησε πρὸς
ἔμέ καὶ μοῦ εἶπε μὲ ἱκετευτικὸν
τόνον: — ὦ Κύριε, δὲν θέλετε λοι-
πὸν νὰ μοῦ ὀμιλήσητε πλέον;

Ἐβάδισα ὀλίγα βήματα μαζύ της
ἐν τῇ ὁδῷ: — Τί δύναμαι νὰ κόμω
διὰ σέ παιδί μου; τῆς ἀπεκρίθην.
σὲ λυποῦμαι ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρ-
δίας μου, ἀλλὰ ἐὰν ἴσταμαι ἐδῶ μα-
ζύ σου, δυνατὸν νὰ παρεξηγήσουν
τὰς πρὸς σέ διαθέσεις μου.

— ὦ! ἀνέκραξε, μὴ κάμνετε καὶ
σεῖς, ὅ, κάμνουν ὅλοι ἐλεῖνοι, οἱ
ὅποιοι ἀποστρέφουν τὸ πρόσωπόν
ταιν ἀπ' ἐμοῦ. Ἡξεύρω ὅτι μὲ μι-
σοῦν καὶ ἐγὼ ἢ εἶδα ἄλλως τε ἀπε-
χθάνομαι τὸν ἑαυτὸν μου. Ἐδονί-
μια πολλάκις νὰ ἀφήσω αὐτὸν τὸν
ἐλεεινὸν βίον· ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρ-
θωσα. Ἡ σύντροφός μου, μὲ τὴν ὀ-
ποῖαν διαμένω, μὲ περιγελά ὁσάκις
τῆς λέγω τὰς ἀποφάσεις μου. Αἰ-
σθάνομαι ὅτι εἶμαι πολὺ ἀσθενής καὶ
ἢ μήτηρ μου...

Ἦρχισε νὰ ὀλολύξῃ, μὴ δυναμένη
νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν της. Ἐμ-
θον ἐν τούτοις ὅτι ἢ μήτηρ της ἔξῃ
εἰς ἕν προάστειον. Ἡ μικρὰ κόρη
τὴν εἶχεν ἀφήσει ἀφ' ὅτου εἶχεν ἀ-
ποκτήσει τὴν συνήθειαν νὰ φοιτᾷ

τακτικῶς εἰς μίαν ἀπὸ τὰς λεγομέ-
νας αἰθούσας τοῦ χοροῦ, αἱ ὅποια
εἶνε ἀληθεῖς παγίτες τῆς κολάσεως.
Ἡ μήτηρ της τὴν ἐτέωρει ἔκτοτε ὡς
ἀποθανοῦσαν καὶ δὲν ἠθέλησε πλέον
νὰ τὴν ἴδῃ. Τὸ κοράσιον εἶχε συνη-
θίσῃ εἰς τὸν κακὸν δρόμον καὶ συγ-
κατῆκει μὲ ἄλλην κόρην, ἢ ὅποια
ὕπηρξεν ἢ πρώτη αἰτία τῆς πτώσε-
ώς της. Τῆς ὀμίλησα σοβαρῶς κα-
θικετεύων αὐτὴν νὰ ἀφήσῃ τὸ ἐλε-
εινὸν αὐτὸ εἶδος τῆς ζωῆς. Τῆς πα-
ρέστησα τὴν μακροθύμον χάριν καὶ
τὴν ἀνεξάντλητον ἀγάπην τοῦ Κυ-
ρίου Ἰησοῦ καὶ κατέληξα εἰς τὴν ὑ-
πόσχεσιν, ὅτι θὰ ὑπάγω νὰ ἴδω τὴν
μητέρα της διὰ νὰ ζητήσω δι' αὐ-
τὴν τὴν συγγνώμην της.

Ἡ μικρὰ ἦτο βαθυτάτα συγκεχι-
νημένη. Ἠρώτησα τὸ ὄνομά της καὶ
τὴν ἐιεθύουσίν της καὶ τὴν ἀπεχαι-
ρέτισα προσφέρων εἰς αὐτὴν ὀλίγα
χρήματα διὰ νὰ προμηθευθῇ ἐπι-
μωρ ὀλίγην τροφήν. Ἠρνήθη μετὰ
σφοδρότητος λέγουσα: — Μὴ ἐπι-
μένητε, κύριε, διότι ἂν τὰ ἐδεχόμεν
θὰ ἔτρεχον εἰς τὸ καπηλεῖον διὰ νὰ
πίω.

Καθ' ὄλην τὴν νύκτα ἐσκεπτόμην
τὸ δυστυχὲς αὐτὸ πλάσμα. Τὸ πρωὶ
τῆς ἄλλης ἡμέρας μετέδιν εἰς τὴν
οἰκίαν της.

Τὴν εὔρον μόνην καὶ μὲ τὰς ἰδί-
ας διαθέσεις. Τὴν ἐπίεσα νὰ μὲ συ-
νοδεύσῃ ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν τῆς
μητρὸς της ὑπισχνούμενος, ὅτι θὰ
εἰσηρχόμεν πρῶτος ἐγὼ διὰ νὰ τὴν
προετοιμάσω διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς

κόρης της. Κατὰ τὴν μετάθεσιν - κλαίειν ἀκαταπαύστως ἔκτος μόνον ἔταν βῆξ σφοδρὸς ἐτάραττε τὸ ἔξι- σθενημένον σῶμά της. Καὶ ἐγὼ δὲ ἔεν ἔπαυον νὰ τῆς ἐμύῳ διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν παρ' Αὐτοῦ σωτη- ρίαν.

Ἔσταμάτησα τὴν ἄμαξάν μου εἰς τὴν γωνίαν τῆς δόου, ἔπου κατῴκει ἡ μήτηρ της καὶ ἀφήσας ἐν αὐτῇ τὴν μικρὰν κόρην μετέβην διὰ νὰ ἐκπιηρώσω τὴν ἀποστολήν μου.

Ἐκτύπησα τὴν θύραν καὶ προσ- κληθεὶς νὰ εἰσέλθω εὐρέθην ἐνώπι- ον μιᾶς γυναικὸς μὲ χαρακτηριστι- κά τραχέα, φέροντα τὰ σκληρὰ ἴ- χνη τῆς θλίψεως καὶ τῆς ἀγωνίας. Τὸ σύνολον τῆς γυναικὸς ἐκείνης ἐ- δείκνυεν ἔτι πολλὰς πικρίας ἐδοκί- μασε καὶ ἔτι αἱ ἐλπίδες τῆς αἰκτρῶς ἔχον διαψευδοθῆ.

Μὲ ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς ἐπι- πισκέφειάς μου.

Ἀπήντησα ἔτι εἶχον νὰ τῆς ἐμι- λήσω διὰ σπουδαία πράγματα καὶ ἔζητησα τὴν ἄδειαν νὰ καθήσω. Εἰ- σερχόμενος ἀμέσως εἰς τὸν σκοπὸν μου ἠρώτησα αὐτὴν ἂν ἔεν εἶχε τέ- κνα.

— Ὅχι ἀπήντησεν ἀποτόμως ἀ- πέθανον ἔλα πρὸ πολλοῦ.

Πλησιάζων αὐτὴν καὶ ἐγγιζῶν ἐ- λαφρῶς τὴν χεῖρά της: Μητέρα, τῆς εἶπον, θὰ ἠθέλατε νὰ τὴν ἔ- δοhte ἀποθαμένην;

— Αποθαμένην! ἀνέκραξε, διὰ ποῖαν ὀμιλεῖτε;

— Ἀλλὰ διὰ τὴν κόρην σας Εὐ- λένην, ἡ ὁποία φλέγεται ἀπὸ τὴν ἐ- πιθυμίαν νὰ ἐπανίδῃ τὴν μητέρα της ἀκόμη μίαν φορὰν.

— Δὲν ἔχω πλέον κόρην, ἀπε- κρίθη μὲ πάθος, πρὸ πολλοῦ ἡ Εὐλέ- νη ἀπέθανε δι' ἐμέ. Συνέτριψε τὴν καρδίαν τῆς μητρός της καὶ ἠμίμα- σε τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς της· εἶθε ἡ κατάρρα. . .

Τὴν ἔσταμάτησα. — Μὴ λέγετε, ταῦς σκληροὺς ταύτους, λόγους. Τὸ δυστυχὲς παιδίον, ἐν ἤμπορει νὰ γίνῃ δυστυχέστερον, ἀποθνήσκει ἡ μήτηρ ἢ ἀρνηθῆ νὰ τὴν δεχθῆ ἀ- φοῦ ὁ Θεὸς τὴν συνεχώρησε;

Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὴν ἀνέκ- φραστον ἀγωνίαν τὴν ζωγραφηθεῖ- σαν ἐπὶ τοῦ προσώπου της, ἐνῶ ἐφώ- ναζε μὲ φωνὴν διακοπτομένην:

— ὦ Θεέ! εἶνε πολὺ σκληρόν! Ἡ Ἐλένη ἐπιθανάτιος. Τὸ δυστυχομέ- νον μου παιδί! Ποῦ εἶναι, κύριε; ποῦ εἶνε; Ὁδηγήτατέ με πρὸς αὐ- τὴν!

— Ἦσυχάσατε, ἀπεκρίθην, εἶνε ἐδῶ πλησίον καὶ θὰ ἔλθῃ ἀμέσως ἐ- ἂν τὸ ἐπιθυμήτε. Ἀλλὰ μὴ λησμο- νήτε ἔτι εἶνε ἀσθενὴς καὶ ἔτι μία ἰσχυρὰ συγκίνησις δύναται νὰ τῆς προξενήσῃ μεγάλην βλάβην.

— ὦ! φέρετέ την, φέρετέ την καὶ ἔστε εὐλογημένους.

Ἐξήλθον καὶ ἐπανήλθον μετ' ὀλι- γον μὲ τὴν μικρὰν κόρην κλαίουσαν καὶ μετανοοῦσαν. Ὅταν τὴν ἔφερα μέχρι τοῦ κατωφλίου, ἀπεσύρθη.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σμύρνης Χρυσόστομος
 † Ὁ Τράλλεων Χρυσόστομος
 Π. Παπαδήμου

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΘΡ. ΑΔΕΛΦΟΤ. ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ
 Περ. Δουκῆς Π. Δουκέλλης
 Γ. Ρουσσέν Στ. Κοκκαλᾶς
 Π. Κασάπογλους Δημ. Τσακῦρης
 Α. Ἀθηνογένης Δ. Δουρουδόγλου
 Μ. Νικολαΐδης Δ. Σεμιζόπουλος

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Σμύρνη	Γρ. ἀργ.	24
» ταῖς ἐπαρχίαις	»	30
» τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ.	7

Ἐναστον τεῦχος μεταλ. 2

Ὅτε μετὰ μίαν ὥραν ἐπανήλθον, τὴν εὐρον κοιμωμένην ἡσυχῶς εἰς τὴν κλίνην τῆς μητρός της. Αὕτη κεκλιμένη πρὸς αὐτὴν παρηκολούθει τὴν μικροτέραν ἀναπνοὴν καὶ τὴν ἐλαφροτέραν κίνησιν τοῦ τέκνου της.

Ἐξηκολούθησα νὰ τὴν ἐπισκέπτωμαι καὶ νὰ φροντίζω δι' αὐτὴν καὶ μετ' ὀλίγον εἶχον τὴν ἀνέκφραστον χαρὰν νὰ ὀδηγήσω τὴν μητέρα καὶ τὴν κόρην εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀσθενήσας καὶ ἐγὼ ἐπάλαισα ἐναντίον τῆς ἀσθενείας ἐπὶ τέσσαρας μακροὺς μῆνας. Ὅτε ἀνέκτησα τὰς

δυνάμεις μου μετέβην νὰ ἴδω τὴν προστατευομένην μου. Ἀλλὰ μόλις ἐπρόφθασα νὰ συνοδεύσω τὸ λείψανόν της εἰς τὴν τελευταίαν της κατοικίαν, ὅπου περιμένει τὴν πρόσκλησιν τοῦ Σωτήρος. Ὁ τάφος ἐκείνος ἔκτοτε ἠνοίχθη διὰ νὰ δεχθῆ τὴν μητέρα, ἣ ὅποια ἀπέθανε πιστεύουσα εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. Μετέβην νὰ συναντήσῃ ἐν τῷ θανάτῳ καὶ ἐν τῇ ζωῇ τὸ τέκνον της, τὸ ὁποῖον ἐξηγνίσθη ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἰησοῦ.

«Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (α' Κορ. ιε', 57).

Ἱπεύθυνος: Π. Γ. ΔΟΥΚΕΑΛΗΣ

= Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ο ΕΡΜΗΣ.